

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 51, 66 IR 97 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO PAPILDYMO 360¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 69, 137, 140 IR 157 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 167¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl į pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta
	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė (2018 m. sausio 24 d. pažyma Nr. NV-240)	<p>2. Sistemiskai įvertinę siūlomą teisinį reglamentavimą, pažymime, kad nebuvo atsižvelgta į Teisės grupės 2018 m. vasario 7 d. išvados Nr. NV-359 dėl BK projekto 1 punkte išdėstytą pastabą, o su derinimo pažymoje ir aiškinamajame rašte pateiktais argumentais nesutinkame dėl šių priežasčių: Nesutinkame su aiškinamajame rašte nurodytu dvipakopės (mišrios) laisvės atėmimo iki gyvos galvos koncepcijos pagrindu, jog asmeniui atlikus 20 metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos ir ją pakeitus terminuoto laisvės atėmimo bausme nuo 5 iki 10 metų, per šį laiką nuteistąjį bus galima tinkamai paruošti išeiti į laisvę, tuo bus įgyvendinamas bausmių progresyvumo principas ir pan. Pažymime, kad nuteistasis laisvės atėmimu iki gyvos galvos visą bausmės atlikimo laiką turi būti taisomas (mažinama pakartotinio nusikalstamo elgesio rizika ir pan.) ir ruošiamas išeiti į laisvę, t. y. ne tik tada kai teismas asmeniui skirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeičia terminuoto laisvės atėmimo bausme, bet visą jo bausmės atlikimo laikotarpį. Be kita ko, nuteistojo laisvės atėmimu iki gyvos, kuriam būtų pakeista skirta bausmė terminuoto laisvės atėmimo bausme, laikymo</p>	<p><u>Neatsižvelgta</u></p> <p>Po suinteresuotų institucijų pastabų patikslinus Įstatymų projektus, <u>pakito</u> ir šiais projektais siūlomas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės švelninimo <u>modelis</u>, t. y. dabar siūloma įtvirtinti <i>dviejų pakopų (mišrų) griežčiausios bausmės švelninimo modelį</i>. <i>Jo esmę sudaro tai</i>, kad pirmiausia laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė (<i>po bent 20 metų</i> atliktos bausmės) <i>būtų pakeista</i> terminuotu laisvės atėmimu (5 – 10 metų laikotarpiui) ir tik po to būtų <i>sprendžiamas klausimas dėl lygtinio paleidimo</i> iš pataisos įstaigos taikymo (nuteistajam atlikus bent <i>pusę sušvelnintos</i> terminuoto laisvės atėmimo bausmės). Šis modelis yra grindžiamas bausmių vykdymo sistemoje įtvirtintu <i>progresyvaus bausmių atlikimo principu</i>. Remiantis šio principo logika, nuteistųjų teisinė padėtis nuo pačių griežčiausių sąlygų iki švelniausio bausmės atlikimo režimo <i>turi kisti tik palaipsniui</i>. Būtent nuoseklus nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos teisinės padėties švelninimas turėtų didesnę teigiamą poveikį jų sėkmingesnei ir veiksmingesnei resocializacijai.</p> <p>Nusprendęs, kad tolesnis (būtent) griežčiausios BK numatytos bausmės <i>atlikimas netikslingas</i>, teismas priimtų sprendimą <i>sušvelninti</i> laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę (ir atitinkamai <i>lengvinti</i> nuteistojo bausmės atlikimo sąlygas), pakeisdamas ją terminuoto laisvės atėmimo bausme. Pažymėtina, kad po laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo terminuoto laisvės atėmimo bausme, šie asmenys būtų priskirtini <i>būtent prie nuteistųjų terminuotu laisvės atėmimu kategorijos</i> (o ne prie nuteistųjų laisvės atėmimu iki gyvos galvos) ir jiems tais pačiais pagrindais bendra tvarka būtų taikomos visos BVK nurodytos teisės ir pareigos, kurios taikomos šiai kategorijai nuteistųjų. <i>Atitinkamai, priešingai nei teigiama pastaboje, nuteistojo bausmės atlikimo sąlygos ženkliai pasikeistų ir sušvelnėtų vien dėl pasikeitusios bausmės ir pakitusio jos atlikimo režimo. Ši galimybė taip pat leistų</i> (sušvelnintos) terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo laikotarpiu (t. y. individualiai nuteistajam pritaikytu „paruošiamuoju“ laikotarpiu), siekiant greitesnės jo reintegracijos į visuomenę, itin aktyviai dirbti su nuteistuoju, veiksmingai mažinti jo nusikalstamo elgesio (likusią)</p>

sąlygos iš esmės nepasikeistų, t. y. jis vis tiek teismo nurodytą laiką būtų laikomas pataisos namuose kartu su kitais nuteistaisiais. Pažymėtina, kad nuteistojo galimybė būti perkeltam iš pataisos namų į pusiaukelės namus arba atvirąją koloniją yra sąlyginė ir priklauso nuo pataisos įstaigos, kurioje nuteistasis atlieka laisvės atėmimo bausmę, direktoriaus (į pusiaukelės namus) ir teismo (į atvirąją koloniją). Taigi teiginiai, kad pakeitus laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme nuteistasis bus taisomas intensyviau ar efektyviau taip pat yra sąlyginiai.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad nuteistajam pakeitus laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę į terminuoto laisvės atėmimo bausmę, jis atlikęs ne mažiau kaip 1 metus ir 9 mėnesius terminuoto laisvės atėmimo bausmės galės kreiptis dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos jam taikant intensyvią priežiūrą (Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 157 straipsnio 3 dalis). Pažymėtina, kad nuteistajam, kuriam laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista į terminuoto laisvės atėmimo bausmę, lygtinio paleidimo galimybė taip pat yra tik sąlyginė, t. y. teismas įvertinęs visumą aplinkybių galės, tačiau neprivalės, tokio nuteistojo lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos. Tai reiškia, kad nuteistasis, kuriam laisvės atėmimo iki gyvos bausmės buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme, atlikęs teismo paskirtą nuo 5 iki 10 metų terminuoto laisvės atėmimo bausmę, gali išeiti į laisvę be jokios priežiūros ar pagalbos, taip pat

riziką ir pavojingumą bei *plačiai taikyti BVK numatytas resocializacijos ir socialinės reabilitacijos priemones* (kurios šiems asmenims lygiais pagrindais būtų taikomos kaip ir visiems kitiems terminuotu laisvės atėmimu nuteistiesiems) taip efektyviai *paruošiant* nuteistąjį galimam/artėjančiam lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigos (nuteistajam atlikus bent *pusę sušvelnintos* terminuoto laisvės atėmimo *bausmės*). Pažymėtina, kad sušvelnintos bausmės (5 – 10 m.) atlikimo laikotarpiu intensyvi pagalba ir veiksmingos resocializacijos ir socialinės integracijos priemonės nuteistajam būtų taikomos net ir tais atvejais, kai toks nuteistasis, atlikęs dalį sušvelnintos bausmės, dėl tam tikrų priežasčių nebūtų lygtinai paleidžiamas iš pataisos įstaigos – tokiu atveju šios priemonės būtų taikomos iki sušvelnintos bausmės pabaigos. Papildomai *lygtinai iš pataisos įstaigos paleistiems asmenims (paskutinė modelio pakopa) toliau būtų tęsiamas* kompleksinės ji prižiūrinčių institucijų pagalbos teikimas taikant probacijos priemones. Kartu pažymėtina, kad, siekiant užtikrinti sklandžią, veiksmingą ir palaipsninę nuteistųjų, kuriems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista į terminuotą laisvės atėmimą, *tačiau BVK 157 straipsnyje nurodytais atvejais nebuvo pritaikytas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos, reintegraciją į visuomenę, Įstatymų projektuose papildomai siūloma įtvirtinti specializuotą intensyvią minėtų asmenų parengimo paleidimui iš pataisos įstaigos mechanizmą*, vadovaujantis kuriuo, asmenims, kurie būtų paleidžiami iš pataisos įstaigos *visiškai atlikę* (sušvelnintą) terminuoto laisvės atėmimo bausmę, vienerius metus iki paleidimo iš laisvės atėmimo vietos, būtų taikomas sustiprintas socialinės reabilitacijos režimas.

Atitinkamai, mišrus bausmės švelninimo modelis *suteikia teismui galimybę net kelias galimybes išsamiai išnagrinėti ir įvertinti* nuteistojo asmenybės pokyčius, jo nusikalstamo elgesio riziką bei jos mažinimo tendencijas, elgesį bausmės atlikimo metų ir kitas veiksmingai resocializacijai pasiekti reikšmingas aplinkybes, t. y. a) priimant sprendimą dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo terminuotu laisvės atėmimu ir b) sprendžiant klausimą dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo sušvelnintos terminuoto laisvės atėmimo bausmės neatliktai daliai. *Toks teisinis reguliavimas užtikrina nuoseklesnę ir išsamesnę nuteistojo pavojingumo sisteminio pobūdžio įvertinimą, taip pat šiuo pagrindu priimamų sprendimų didesnę pagrįstumą ir teisingumą, galimos klaidos, priimant sprendimą, išvengimą ir pan.* Taip pat nuteistasis *nuolat būtų itin suinteresuotas bei motyvuotas* (tiek laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, tiek pakeistos terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu) veiksmingai mažinti savo nusikalstamo elgesio riziką, aktyviai vykdyti socialinės reabilitacijos priemones, nuosekliai teigiamai koreguoti savo elgesį ir pan. pozityviai keistis, siekiant, kad jam būtų pritaikytas bausmės švelninimas, o po jo ir galimas

	<p>nepaisant jo <u>neigiamo elgesio terminuoto laisvės atėmimo bausmės metu ar po jo išleidimo į laisvę</u>. Dėl šių priežasčių manome, kad aiškinamajame rašte aprašoma nuosekli progresyvaus bausmės atlikimo principo įgyvendinimo strategija yra tik teorinė, nes nei galiojančiu, nei siūlomu teisiniu reglamentavimu nėra nustatyta, kad tam tikros nuteistųjų grupės prieš paleidimą į laisvę privalėtų dalį bausmės atlikti laisvesnio režimo (pusiaukelės namų ar atvirosios kolonijos) sąlygomis. Taip pat išlieka rizika, kad asmuo atlikęs nemažiau kaip 25 metus laisvės atėmimo galės išeiti į laisvę be jokios priežiūros ar pagalbos, nors per šį laiką bus praradęs gyvenimo laisvėje įgūdžius.</p> <p>Siūlomu dvipakopiu (mišriu) laisvės atėmimo iki gyvos galvos modeliu teismas, įvertinęs apie nuteistąjį pateiktus duomenis, bus įpareigojamas nuspėti, kad nuteistasis iki gyvos galvos po tam tikro laiko (nuo 5 iki 10 metų) visiškai pasitaisys ar taps nebepavojingu, o nuteistajam per teismo skirtą terminą nevykdant jokių įsipareigojimų (pvz. visiškai atlyginti nusikaltimu padarytą žalą), nebebus galimybės panaikinti sprendimo nuteistajam laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme.</p> <p>Mūsų vertinimu nuteistųjų laisvės atėmimu iki gyvos galvos lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos modelis taip pat gali nuosekliai švelninti nuteistojo padėtį ir įgyvendinti progresyvaus bausmės atlikimo principą tinkamai taikant baudžiamojo poveikio priemones ir įpareigojimus, intensyvios</p>	<p>lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos. Dėl nurodytų priežasčių dviejų pakopų (mišrus) progresyvaus bausmių atlikimo principu pagrįstas laisvės atėmimo iki gyvos galvos švelninimo modelis <i>veiksmingai prisidėtų prie nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausme teisinės padėties pagerinimo (pagal EŽTT sprendimo reikalavimus) bei tuo pačiu efektyviai užtikrintų tiek nukentėjusių nuo pavojingiausių nusikaltimų asmenų interesus, tiek visuomenės saugumo nuo nusikalstamų kėsinių poreikius</i>.</p> <p>Pastaboje siūlomam nuteistųjų laisvės atėmimu iki gyvos galvos <i>tiesioginio lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos modeliui nepritartina</i>, nes:</p> <p>a) Įstatymų projektais siūloma modelis yra grindžiamas bausmių vykdymo sistemoje įtvirtintu <i>progresyvaus bausmių atlikimo principu</i>. Remiantis šio principo logika, nuteistųjų teisinė padėtis nuo pačių griežčiausių sąlygų iki švelniausio bausmės atlikimo režimo <i>turi kisti tik palaipsniui</i>. Vadovaujantis nuoseklia laisvės atėmimo bausmės vykdymo grandine, asmenys nuteisti <i>pačia griežčiausia bausme</i> ir laikomi aukščiausio saugumo sąlygomis (kalėjimas), pirmiausia turėtų būti perkelti į mažiau griežtas sąlygas (pataisos namai), iš šių – į pusiau struktūruotas tarpines sąlygas (atviroji kolonija, pusiaukelės namai), ir tik tuomet – jau į laisvas, bet su priežiūra sąlygas (lygtinis paleidimas probacijos tarnybų priežiūroje). Tuo tarpu, (kaip siūloma pastaboje) asmenims, nuteistiems laisvės atėmimu iki gyvos galvos, <i>iš karto taikyti patį švelniausią bausmės vykdymo atlikimo režimą</i> – lygtinio paleidimo institutą – <i>būtų neproporcinga ir neadekvatu bei nederėtų su pakopine laisvės atėmimo bausmės vykdymo sistema</i>. Be to, būtent nuoseklus nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos teisinės padėties švelninimas turėtų didesnę teigiamą poveikį jų sėkmingesnei ir veiksmingesnei resocializacijai. Tuo tarpu, aptariamose kategorijose nuteistųjų paleidimas į laisvę, praleidus kitus pirmiau minėtus tarpinius resocializacijos etapus, <i>turėtų daugiau neigiamos įtakos jų sklandžiai reintegracijai į visuomenę</i>.</p> <p>b) Laisvės atėmimas iki gyvos galvos <i>yra išimtinė, griežčiausia kriminalinė bausmė</i> numatyta BK, skiriama tik tais atvejais, kai prieinama išvada, kad net maksimalus terminuotos laisvės atėmimo bausmės terminas nėra adekvatus nuteistojo padaryto dažniausiai ne vieno itin sunkaus nusikaltimo, pavojingumo pobūdžiui ir laipsniui bei šio nusikaltimo sukeltai žalai. Taigi, lygtinio paleidimo instituto tiesioginio taikymo atvejais, <i>šiems asmenims, aukščiausio saugumo sąlygomis 20 ar net daugiau metų atliekantiems šią griežčiausią bausmę, praleidus visus tarpinius resocializacijos etapus, iš karto būtų taikomas pats švelniausias bausmės vykdymo atlikimo režimas – lygtinio paleidimo institutas</i>. Atkreiptinas dėmesys, kad nuteistasis, <i>aukščiausio saugumo sąlygomis 20 ar net daugiau metų atliekantis griežčiausią bausmę</i>, bus praradęs</p>
--	---	---

	<p>priežiūros ir probacijos priemonės.</p>	<p>savarankiško gyvenimo visuomenėje ir bendravimo laisvėje, prisitaikymo bendruomenėje bei kitus socialinius įgūdžius. Kartu toks nuteistasis, <i>nepritaikius jam papildomo „paruošiamojo laikotarpio“</i> (kurio metu nuteistasis būtų intensyviai ruošiamas sėkmingai reintegracijai į visuomenę) po 20 ar net daugiau metų bausmės atlikimo <i>neabejotinai išliks pakankamai pavojingas ir neprognozuojamas momentiniam tiesioginiam lygtiniam paleidimui į laisvę ir betarpiškam gyvenimui visuomenėje.</i> Nepaisant tokio nuteistojo pavojingumo, lygtinio paleidimo atveju vis tiek būtų vertinama, ar toks nuteistasis yra pasiruošęs iškart gyventi laisvėje bei daroma tokio asmens pavojingumo išnykimo prognozė 10 m. ar panašios trukmės perspektyvai (priklausomai nuo nustatyto probacijos laikotarpio) išbandant šios prognozės patikimumą ir pagrįstumą (ir nuteistojo pavojingumą) tiesiogiai visuomenėje (į kurią nuteistasis laisvės atėmimu iki gyvos galvos ir būtų <i>iškart</i> lygtinai paleidžiamas). Apskritai abejotina, ar po 20 (ar daugiau) metų įkalinimo pačiomis griežčiausiomis bausmės atlikimo sąlygomis <i>iškart pritaikius nuteistajam laisvės atėmimu iki gyvos galvos lygtinio paleidimo institutą, apskritai būtų įmanoma</i> net ir probacijos priemonėmis (net ir nustačius ilgą probacijos laikotarpį) veiksmingai prižiūrėti ir juolab efektyviai kontroliuoti tokio nuteistojo elgesį laisvėje bei užtikrinti sklandų ir sėkmingą nuteistojo reintegracijos į visuomenę procesą. Todėl <i>vienų pavojingiausių nusikaltėlių pavojingumo betarpiškas „išbandymas“, juos iškart lygtinai paleidžiant gyventi betarpiškai visuomenėje, pažeistų valstybės pozityviąją pareigą veiksmingai apsaugoti visuomenę ir efektyviai užtikrinti visuomenės saugumo nuo nusikalstamų kėsinių interesus ir todėl negali būti laikomas adekvačiu ir proporcingu sprendimu.</i></p> <p>c) Lietuvos baudžiamuosiuose įstatymuose įtvirtinus lygtinio paleidimo instituto tiesioginio taikymo nuteistiems laisvės atėmimu iki gyvos galvos galimybę, <i>analogiška lygtinio paleidimo instituto tiesioginio taikymo galimybė</i>, vadovaujantis konstitucinio lygiateisiškumo principo reikalavimais, <i>turėtų būti numatyta ir visoms kitoms BVK 158 straipsnyje nurodytoms (mažiau pavojingoms) nuteistųjų kategorijoms, įskaitant lygtinio paleidimo instituto taikymo galimybę asmenims, <u>nuteistiems už nusikaltimus nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir (ar) neliečiamumui.</u></i> Ši aplinkybė dar labiau sustiprina abejones dėl tokio teisinio reguliavimo (lygtinio paleidimo instituto tiesioginio taikymo nuteistiems laisvės atėmimu iki gyvos galvos) <i>adekvatumo bei suderinamumo su proporcingumo ir teisingumo principų reikalavimais.</i></p> <p>d) Lietuvos baudžiamuosiuose įstatymuose įtvirtinus lygtinio paleidimo instituto tiesioginio taikymo nuteistiems laisvės atėmimu iki gyvos galvos galimybę, šioms nuteistiesiems <i>atlikus 20 metų bausmės dalį, į tiesioginį lygtinį paleidimą <u>iškart pretenduoti 41 nuteistasis laisvės atėmimu iki gyvos galvos</u></i> (kadangi tiek asmenų šiuo</p>
--	--	---

			metu yra atlikę 20 ir daugiau metų tokios bausmės). Pabrėžtina, kad su šiais aukščiausio saugumo sąlygomis atliekančiais griežčiausią bausmę nuteistaisiais iki šiol nebuvo intensyviai dirbama, siekiant jų veiksmingos resocializacijos, ir (ar) jie nebuvo ruošiami sklandžiai reintegracijai į visuomenę, kadangi šie asmenys net teorinės tokio paleidimo galimybės neturėjo. Nepaisant to, visi jie iškart pretenduotų į momentinį tiesioginį lygtinį paleidimą į laisvę ir betarpišką gyvenimą visuomenėje.
		<p>Mūsų nuomone, šio projekto 2 straipsniu pildomo Bausmių vykdymo kodekso 167¹ straipsnio 2 dalies formuluotė „esant pagrindui“ yra netiksli ir prieštaringa savo turiniu, t. y. suponuoja tai, jog teismas nustatęs BK projekto 1 straipsnyje nurodytus formaliuosius pagrindus privalės laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme, todėl siūlome minėtą formuluotę tikslinti.</p>	<p><u>Neatsižvelgta</u></p> <p><i>BVK projekte teismui apskritai nenustatoma nei kažkokių teisių ar įgaliojimų, nei juolab pareigų. Teismo įgaliojimai ir teisės nurodytos BK ir (ypač) BPK projektuose. Tuo tarpu BVK projekte nustatoma tik bausmę vykdančios institucijos teikimo pateikimo teismui procedūra bei įtvirtinami tokio teikimo turinio elementai. Taip, BVK 167¹ str. 1 dalyje pasakoma, kad asmuo paduoda prašymą bausmę vykdančiai institucijai, kuriame jis prašo pakeisti jam laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę švelnesne, o 2 dalyje neutraliai nurodoma, kad bausmę vykdanti institucija teikimu tiesiog perduoda teismui šį nuteistojo prašymą bei visą teismo sprendimui dėl bausmės galimo švelninimo reikalingą informaciją. Nuostatoje vengiama bet kokio bausmę vykdančios institucijos suinteresuotumo dėl bausmės galimo pakeitimo, todėl teikimu teismo yra iš esmės prašoma tik peržiūrėti nuteistajam paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, t. y. neprašoma būtinai šią bausmę pakeisti švelnesne, kaip to pageidauja nuteistasis. Tuo tarpu tesimo sprendimo dėl bausmės pakeitimo švelnesne BVK projekto nuostata, kaip ir bausmę vykdančios institucijos teikimas, niekaip neįtakoja (nes tai nėra BVK projekto reguliavimo objektas), todėl nuostatoje neutraliai pasakoma, kad laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės keitimas paliekamas teismo diskrecijai ir bausmė gali būti keičiama jau esant teismo nustatytam pagrindui ir tikslingumu. Atitinkamai, tolesnis sprendimas priklauso tik teismui, kuris pagal BK ir BPK projektų nuostatas gali šią bausmę nuteistajam pakeisti, jeigu teismas prieina išvados, kad bausmės švelninimas yra tikslingas ir pagrįstas, o, jeigu bausmės švelninimui teismas pagrindo nenustato – tada bausmė nėra švelninama.</i></p> <p>Performulavus BVK projekto nuostatą – „<...> kreipiasi į bausmės atlikimo vietos apygardos teismą su teikimu peržiūrėti nuteistajam paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę ir, esant pagrindui, pakeisti ją terminuoto laisvės atėmimo bausme.“ – ir iš jos pašalinus „esant pagrindui“, išeitų priešingas efektas – t. y., kad bausmę vykdanti institucija taptų tarsi suinteresuota ir BVK projektu būtų įpareigojama kiekvieną kartą, kai gaunamas nuteistojo prašymas dėl bausmės švelninimo, kreiptis į teismą būtent su siūlymu/prašymu nuteistajam paskirtą bausmę pakeisti švelnesne (net, jeigu tam akivaizdžiai nėra pagrindo), nors pastaroji institucija turėtų kreiptis į teismą tik su</p>

			prašymu dėl šios bausmės peržiūros.
		<p>Šio projekto 1 straipsnio 2 punktu siūloma pakeisti Bausmių vykdymo kodekso 157 straipsnio 7 dalies 3 punktą ir nustatyti, jog tuo atveju, kai nuteistasis, kuriam laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme, ir kuris buvo lygtinai paleistas iš pataisos įstaigos, pažeidus lygtinio paleidimo buvo nukreiptas atlikti likusią paskirtos terminuoto laisvės atėmimo bausmės dalį, pakartotinai dėl lygtinio paleidimo gali kreiptis atlikęs ne mažiau, kaip keturis penktadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės. Siūlome papildomai apsvarstyti, ar nuteistajam, kuriam laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme, pažeidus lygtinio paleidimo sąlygas ir jį grąžinus atlikti likusios laisvės atėmimo bausmės dalies, galėtų būti pakartotinai taikomas lygtinis paleidimas, ar tuo nebūtų pažeista visuomenės teisė būti apsaugota nuo nusikalstamų veikų ir ar būtų užtikrintas teisingumo principo įgyvendinimas.</p>	<p><u>Neatsižvelgta</u></p> <p>Pastaboje siūloma neproporcingai griežtinti nuteistųjų, kuriems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme, teisinę padėtį, ypač lyginant su kitais nuteistais terminuoto laisvės atėmimo bausme. Pažymėtina, kad po laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo terminuoto laisvės atėmimo bausme, <i>šie asmenys priskirtini būtent prie nuteistųjų terminuotu laisvės atėmimu kategorijos</i> (o ne prie nuteistųjų laisvės atėmimo iki gyvos galvos) ir jiems tais pačiais pagrindais bendra tvarka turėtų būti taikomos visos BVK nurodytos teisės ir pareigos, kurios taikomos šiai kategorijai nuteistųjų. Atitinkamai, BVK 157 str. 7 d. nurodytos galimybės (nuteistųjų, kurie jau buvo lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos ir, pažeidus lygtinio paleidimo sąlygas, buvo nukreipti atlikti likusią paskirtos bausmės dalį, teisė <i>pakartotinai</i> kreiptis dėl lygtinio paleidimo) <i>taikomos absoliučiai visiems terminuoto laisvės atėmimo bausme nuteistiems (net griežčiausiomis 25 m. bausmėmis) asmenims</i>. Todėl asmenų, kuriems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme (ir kurie irgi laikytini terminuotu laisvės atėmimu nuteistaisiais) eliminavimas iš BVK 157 str. 7 d. taikymo srities <i>pažeistų konstitucinį lygiateisiškumo principą ir nepagrįstai pablogintų šių asmenų teisinę padėtį</i>. Manytina, kad maksimalaus termino (asmenims atlikus 4/5 bausmės) pakartotinam prašymui pateikti dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos nustatymas Įstatymų projektuose yra <i>pakankamai adekvati ir proporcinga priemonė</i>.</p>

 Teisingumo ministras
 Elvinas Jankevičius
 20180829